
MEDICINAULICI: Otevřenost přináší naději a důstojnost

Říkají si *Medicinalici*. A to proto, že na ulici již tři roky zapojují studenty medicíny do poskytování základního ošetření lidem bez domova. Ve své praxi usilují o bezbariérovou komunikaci s lidmi na okraji společnosti. „Věříme, že našim klientům přinášíme naději, důstojnost a pocit rovnosti a mnohdy teprve ve druhé řadě ošetření,” říkají Anna Ouřadová, Rut Habartová, Vašek Melenovský, David Varyš a Marek Havrda, tedy pětice studentů tvořící jádro celého projektu.

Na začátku bylo celosvětové hnutí

Projekt *Medicinalici* původně navázal na iniciativu s názvem *Medici pomáhají*, kterou založila MUDr. Andrea Pekárková, tehdejší studentka 3. lékařské fakulty UK a nyní lékařka Ordinance pro chudé v Ostravě. Právě ona je v České republice klíčovou osobností pouliční medicíny. „Podobně jako Andrea i my navazujeme na celosvětové hnutí *Street Medicine*, které vzniklo v průběhu devadesátých let 20. století v USA v čele s internistou Dr. Jimem Withersem. Právě heslo tohoto hnutí: ‘Dokud budou lidé spát na ulicích, pod mosty, podél řek, budeme jim poskytovat zdravotní péči přizpůsobenou jejich realitě’, je nám každodenním impulzem a upozorňuje nás na rozdíl v přístupu k těmto osobám oproti obyčejným pacientům,” upřesňuje David Varyš.

Důležitá je motivace studentů

V současné době Anna Ouřadová, Rut Habartová, Vašek Melenovský, David Varyš a Marek Havrda, tedy jádro uskupení a parta kamarádů, především zabezpečuje organizaci projektu a jeho propagaci. Vedle zásobování lékařských ošetřoven a komunikace s jinými organizacemi stíhají i zajišťovat přednáškovou činnost, a také chodí sami pravidelně ošetřovat. „Především sdružujeme a motivujeme další studenty lékařských fakult různých oborů. Každý, kdo by se chtěl přidat mezi nás, je určitě vítán, naše uskupení je stejně nízkoprahové a bezbariérové, jako náš přístup k lidem v nouzi. Od lidí bez domova jsme se mimo jiné naučili i to, že autorita vzbuzuje nakonec spíš nedůvěru, o to víc se cení vřelost a dobrovolnická duše,” shodují se medicci.

Jak vypadá běžný den

Medicinalici nyní v Praze obstarávají třikrát do týdne různá ošetrovací „stanoviště”, kde jsou pro lidi bez domova k zastížení; během zimních měsíců se k nim ještě dvakrát týdně přidává ošetrovna při nouzové zimní ubytovně. Služba v odpoledních nebo večerních službách trvá dvě až dvě a půl hodiny. V současné době ji pokrývá asi třicet studentů všeobecného lékařství nebo ošetrovatelství. Práce není nikomu nařizována, na ošetrovnu či do terénní služby medicci chodí, když mají čas a chuť, a berou ji jako svého koníčka a volnočasovou aktivitu. Proto o to více si lidé bez domova jejich pomoci cení.

Základem je poskytnutí informací

Lidem bez přístřeší *Medicinaulici* poskytují základní ošetření, především převazy ran, nejčastěji bércových vředů. Vzdělávají své klienty, kdy je zapotřebí vyhledat urgentně lékařskou pomoc a kde ji v Praze najdou. Co vždy zdůrazňují, že nejsou zdravotnické zařízení a neposkytují lékařskou péči. „Snažíme se s nimi mluvit o zdraví jako celku, říkáme jim, jak mají o své zdraví pečovat, byť je to v jejich podmínkách velmi těžké,“ popisují svou činnost medici: „Často jsme prostředníky mezi nimi a nemocnicemi či ambulancemi. Lidé k nám přicházejí s propouštěcími zprávami a chtějí se poradit, jak mají dále postupovat.“

Medici jsou si vědomi, že jejich práce by nebyla možná bez určité pokory. Tu potřebují i tehdy, když klientům vysvětlují, že nejsou lékaři, že nepředepisují léky, a když přesně nedokáží určit, co je trápí, nebojí se jim to říci a poslat k odborníkovi. „Naše pomoc je primárně zaměřena na osoby v nouzi se sníženým přístupem ke zdravotní péči, z nichž mnoho z nich žije skutečně bez domova. Ale věnujeme se každému, kdo se k nám dostaví,“ upřesňuje David Varyš.

Vděk ne, uspokojení ano

Očekávat vděk za snahu a pomoc, to by prý spíš přineslo frustraci. Medici jsou toho názoru, že je třeba vše brát z jiného konce: „Někdy je to těžké, ale snažíme se projevy vděčnosti vůbec neočekávat. Velmi dobře vidíme, jak vysoká je u osob bez domova prevalence duševních chorob, zejména úzkosti, deprese, poruch osobnosti nebo jejich kombinace. Tak se kolikrát nelze divit tomu, že jejich reakce nejsou vždy adekvátní.“

Příčiny tkví v podstatě bezdomovectví: v neschopnosti navazovat vztahy, vést sociální život a komunikovat. Lidé na ulici v těchto disciplínách jednoduše velmi často selhávají.

„Niméně pozitivní reakce našich klientů určitě převládají,“ shodují se medicí a dodávají: „V posledních letech roste mezi studenty zájem o ošetřování a svůj podíl na tom určitě má i dobrá odezva u klientů.“ A co se osobních motivací jednotlivých mediků na ulici týče, jde asi o individuální záležitost, která kombinuje uspokojení z pomoci druhým, získávání nových zkušeností, boření stereotypů a nezřídka z dobrého pocitu práce pro druhé. A ta přeci má smysl, shodují se medicí jednohlasně.

Zajímavé osobnosti mezi námi

Jak svorně připouštějí, jejich ošetřovatelé jsou rozhodně lidsky zajímavé osobnosti s ne malým sklonem k altruismu, s potřebou vykonávat precizní práci a pomáhat druhým. Ptám-li se, v čem se medicí na ulici liší od těch “normálních”, pak ten pravý rozdíl mezi nimi a ostatními je v tom, že se na počátku všeho nebáli vstoupit do nejistého prostředí – „na ulici“, do nocleháren nebo do ošetřovny, od těchto míst je možná mnohdy jejich přátelé či rodina odrazovali. „Myslíme si, že pro každého studenta lékařské fakulty může být zajímavé připojit se, byť jen na chvíli, k medkům na ulici,“ zní jejich doporučení.

MEDICINAULICI

- je uskupení studentů oborů Všeobecné lékařství a Ošetřovatelství všech tří pražských lékařských fakult UK,
- jejich snahou je přispět ke změně v přístupu k lidem bez domova a k problematice bezdomovectví,
- jejich činnost spočívá především v edukaci budoucích zdravotnických profesionálů, kteří v rámci této aktivity již během studia zjišťují, že jejich klienty jsou svébytná individua, hodná důstojného a lidsky přívětivého zacházení. Ať už se s

nimi střetnou na ulici nebo jako budoucí lékaři a sestry v kontextu rychlé záchranné služby, urgentních příjmů nebo na lůžkách interních a dalších oddělení. **A za to jim patří dík!**

- kontakt: [facebooková stránka Medicinailici](#)

Marcela Uhlíková, [iForum](#)

Foto: Vladimír Šigut

Datum: 4. 4. 2019